

เอเชียโทเปีย

เทศกาลศิลปะแสดงสดนานาชาติ

เทศกาลศิลปะแสดงสด เอเชียโทเปีย

โดย Alice De Visscher และ จุมพล อภิสุข

เทศกาลศิลปะแสดงสดเอเชียโทเปีย ริเริ่มจัดขึ้นในกรุงเทพฯ ในปี ๒๕๔๑ โดยศิลปินแสดงสดชาวไทย จุมพล อภิสุข และเพื่อนศิลปิน ๒-๓ คน อาทิ วสันต์ ลิทธิเชตต์, ไพศาล เปลียนบางช้าง, สุรพล ปัญญาวิริยะ ฯลฯ... มาถึงวันนี้ เทศกาลศิลปะนี้ได้มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ในฐานะเวทีแสดงสดของศิลปินในภูมิภาคเอเชีย และชุมชนศิลปินแสดงสดนานาชาติ เอเชียโทเปีย เป็นคำที่ผสมมาจากคำว่า "เอเชีย" กับ "โทเปีย" ในภาษากรีก "โทโปส – Topos" หมายถึง "สถานที่" จากพื้นฐานคำนี้ "เอเชียโทเปีย" จึงมีความหมายว่า สถานที่ของเอเชีย ในห้วงเวลาของกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ทำให้ "ท้องถิ่น" มีความสำคัญมากขึ้น ในแง่ของการต่อสู้เพื่อ อัตลักษณ์ ของท้องถิ่น เป็นรูปธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึง ความต้องการของชาวท้องถิ่น ที่ ต้องการเห็น "พื้นที่ของเอเชีย" และ "พื้นที่เพื่อชาวเอเชีย" ซึ่งในอีกนัยยะหนึ่งบ่งชี้ถึง "สถานที่ในอุดมคติ" ด้วย เหตุนี้ เอเชียโทเปีย อาจจะเทียบเคียงได้กับคำว่า "ยูโทเปีย" ความหมายของ คำว่า "อูว์ โทโปส – Ou Topos" ที่แปลตรงตัวว่า "ไม่มีอยู่ที่ไหน" หรือในความหมายที่ว่า "สถานที่อันพิเศษ" นั่นคือ "สถานที่ในอุดมคติ" ตามจินตนาการอันบรรเจิดของ เซอร์โทมัส มัวร์ ที่เขียนนวนิยายขึ้นในศตวรรษที่ ๑๖ เกี่ยวกับ เกาะแห่งอุดมคติกลางมหาสมุทร ชื่อ "ยูโทเปีย" ตั้งแต่นั้นมา คำว่า ยูโทเปีย ก็ถูกนำมา ผูกเข้ากับ ดินแดนในอุดมคติ ที่ไม่มีอยู่จริง แต่ก็นำไฝ่ฝันถึง ดังนั้นคำว่า "เอเชียโทเปีย" ก็อาจจะนำมาเทียบ เข้ากับ คำว่า "โทโปส" และ "อูว์โทโปส" ของ เอเชีย ซึ่งเป็นได้ทั้ง เป้าหมาย และ ความหวัง เป้าหมายที่จะสร้าง สถานที่ "ของ" และ "เพื่อ" เอเชีย ซึ่งในอีกทางหนึ่งก็เป็น ความหวังที่จะให้เกิดขึ้น ดังว่าเป็นอุดมคติ ที่สะท้อนออกมาใน คำพูดของจุมพล อภิสุข ผู้ก่อตั้งเอเชียโทเปีย ที่ว่า "เราจะทำอย่างไร ที่จะทำให้ศิลปินเอเชีย ไม่ต้องเดินทางไปไกลถึงยุโรป เพื่อจะได้รู้จักกัน"

ในปี ๒๕๕๑ ในวาระฉลองครบรอบ ๑๐ ปีของเอเชียโทเปีย ศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับโลกเกือบ ๑๐๐ คนจาก ๓๒ ประเทศ ผลัดเปลี่ยนกันมาแสดงสด ตลอดเดือน พฤศจิกายน แม้ว่าทุกวันนี้ ในยุโรปและอเมริกา แม้กระทั่งในเอเชีย ศิลปะแขนงแสดงสด เป็นที่นิยมมากในหมู่ศิลปิน รุ่นหนุ่มสาว ที่เดินทางไปแสดงในเทศกาลแสดงสดกว่า ๑๐๐ เทศกาลในแต่ละปีทั่วโลก แต่ในประเทศไทยรัฐบาล และเอกชนที่สนับสนุนศิลปะ ให้ความสนใจกับการศิลปะตามแบบที่อยู่ในความนิยมเดิม ๆ มากกว่ากิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมสมัย แต่อย่างไรก็ตาม เช่นเดียวกันกับศิลปินในหลายประเทศ ที่ขาดการสนับสนุนศิลปะร่วมสมัย เหล่าศิลปินจำนวนหนึ่งก็มุ่งมั่นที่จะให้การสร้างสรรค์เกิดขึ้น และดำเนินกิจกรรมได้ พวกเขาเลือกที่จะควักกระเป๋าตัวเองมาจัดกิจกรรม หรือต้องดำเนินกิจกรรมภายใต้งบประมาณสนับสนุนที่จำกัดจำกัด

นับตั้งแต่เอเชียโทเปีย ได้ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อ ๑๓ ปีก่อน ได้ช่วยให้ศิลปินแสดงสดไทย ได้มีโอกาสไปแสดงร่วมในเวทีนานาชาติ ทั่วโลก ในทำนองเดียวกันเอเชียโทเปียก็ได้เชิญศิลปินนานาชาติมาแสดงในประเทศไทยมากกว่า ๓๐๐ คนแล้ว

เอเชียโทเปีย เป็นเทศกาลที่จัดขึ้นทุกปี ๗ ครั้ง ตั้งแต่ครั้งแรกในปี ๒๕๔๑ ทั้งในกรุงเทพ และ เชียงใหม่ ยกเว้นบางปีที่จัด แต่เฉพาะในเชียงใหม่ (๒๕๔๘-๒๕๔๙-๒๕๕๐ และ ๒๕๕๓) และตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา เมื่อหอศิลป์และวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เปิดกิจการแล้ว เอเชียโทเปีย ก็ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมประจำปีของ หอศิลป์ กทม. ในทุกเดือนพฤศจิกายน ของแต่ละปี สำหรับกิจกรรมเอเชียโทเปียในปี นี้ นอกจากกรุงเทพและเชียงใหม่แล้ว เอเชียโทเปียได้ขยายพื้นที่ไปจัดเพิ่มขึ้นอีกจังหวัดหนึ่ง คือ นครราชสีมา โดยทางเอเชียโทเปีย จะจัดร่วมกับเทศกาลดนตรี ศิลปะ อาหาร ประจำปีของนครราชสีมา ในต้นเดือนธันวาคม

คณะผู้จัดเทศกาลเอเชียโทเปีย ขอขอบคุณผู้ที่ให้การสนับสนุน ให้เทศกาลศิลปะแสดงสดนานาชาติ เทศกาลนี้ ดำเนินมาได้ โดยตลอด

ศิลปินในเอเชียโทเปีย ๑๓/๒๕๕๔

เอเชียโทเปียปีนี้ ได้มีเป้าหมายหลักที่การแลกเปลี่ยนศิลปินจากกลุ่มวัฒนธรรมละติน และ ตะวันออกไกล ได้แก่ ชิลี คิวเบค (แคนาดา/ฝรั่งเศส), เกาหลี และญี่ปุ่น ทั้งนี้เนื่องจาก ๒ ศิลปินรุ่น บุกเบิกของเอเชียโทเปีย คือคุณจุมพล อภิสุข และคุณวสันต์ สิทธิเขตต์ ที่ร่วมกันเป็นผู้คัดสรรค์และ สร้างโปรแกรมเอเชียโทเปียปีนี้ มีความสนใจที่จะนำศิลปินจาก ๒ ลักษณะวัฒนธรรม มาแลกเปลี่ยนกัน บนเวทีของเอเชียโทเปีย

ชิลี เป็นประเทศที่มีสภาพทางการเมืองและสังคมที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย ในสภาพที่ระบบ ประชาธิปไตยล้มลุกคลุกคลาน สลับกับเผด็จการทหาร และประชากรส่วนใหญ่เคร่งศาสนา ผสมผสาน กับความเชื่อดั้งเดิมก่อนยุคอาณานิคม คิวเบค ซึ่งเป็นจังหวัดที่พูดภาษาฝรั่งเศส ในประเทศแคนาดา มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับกลุ่มประเทศละตินอเมริกา มากกว่ายุโรป

ในเอเชียศิลปินเกาหลี พัฒนาตัวเองอย่างกล้าหาญแม้ว่าจะโดดเดี่ยว แต่การเปิดประตูสู่ยุโรปของเกาหลี มีมาก่อนกลุ่มศิลปินประเทศใด ๆ ในเอเชีย ในทำนองเดียวกัน การแพ่งสงครามโลกครั้งที่สองของญี่ปุ่น ทำให้ชาวญี่ปุ่นมีความตระหนักดีว่า การมีสัมมาคมกับนานาประเทศมีความจำเป็น และจะช่วยให้ญี่ปุ่น รู้จักประชาคมโลกได้ดีขึ้น กองทัพอเมริกันในดินแดนญี่ปุ่นในด้านหนึ่งเปิดประตูญี่ปุ่นสู่โลกใหม่ด้วย เช่นกัน แต่ทั้งญี่ปุ่น เกาหลี ชิลี และคิวเบค ต่างเป็นมิตรที่ใกล้ชิดกับศิลปินไทย ผ่านการแลกเปลี่ยนที่ ศิลปินจัดขึ้นเอง จนกลายเป็น ความสัมพันธ์ผ่านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ประชาชนต่อประชาชน ข้ามเขตแดนทางภูมิศาสตร์ และการเมือง เป็นความเด่นของการแลกเปลี่ยนครั้งนี้

ประเด็นสำคัญ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั่วทั้งโลก แสดงให้เราได้เห็นภาพที่เป็นจริง ของโลกใบ เดียวกัน ได้ชัดเจนขึ้น เมื่อเกิดน้ำหลากที่นำความเสียหายอย่างมากมาสู่ ผู้คนในประเทศไทย ไม่ได้ หมายความว่า ผลกระทบจากพายุลูกแล้วลูกเล่า นั้น จะไม่สร้างความเสียหายแก่ผู้คนในประเทศอื่นใน ภูมิภาคเดียวกันด้วย ในเวลาเดียวกัน ความพิบัติที่เกิดขึ้นกับชาวญี่ปุ่น จากสึนามิเมื่อต้นปีนี้ เราก็ได้ เรียนรู้ถึง ความต่อเนื่องของการเคลื่อนของ เปลือกโลก ที่หมายรวมถึงหลาย ๆ ประเทศ กว้างไกลไป ถึงประเทศชิลี ตอนเหนือของพม่า และทางใต้เกาะชวา และไครสต์เชิร์ช ที่นิวซีแลนด์ ภัยธรรมชาติเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งของโลกที่เปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา และในอีกทางหนึ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมและ ความสะดวกสบายของผู้คนในโลกมีส่วนรับผิดชอบ อย่างมาก ต่อการเร่งความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ให้ เกิดเร็วขึ้น กว่าที่ควรจะเป็น

เราตั้งใจที่จะให้การแลกเปลี่ยนครั้งนี้ จะทำให้เราในฐานะประชาชนของประเทศที่ห่างไกลกัน รู้สึกใกล้ชิดกันได้

ศิลปินรับเชิญ

มุเฮ (เกาหลี)

ซากิโกะ ยามาโอกะ (ญี่ปุ่น)

ชีว ยู ม็อก (ฮ่องกง)

ริชาร์ด มาร์แตล (แคนาดา)

ฟรานซิส โอซอนเนสซี กับ ซาร่า เลอทัวู (แคนาดา)

ปาสกาล กรัว (สวีเดน)
อังเดร เพกเนส (อิตาลี) กับ เวเรน่า สเตง (เยอรมัน)
เพอร์เพทัว โรดริเกซ (ชิลี)
เปร์ม ซาร์โจ (ชิลี)
ชาร์ค ฟาน พอพเพล (เนเธอร์แลนด์)

วสันต์ สิทธิเขตต์ (ไทย)
จุมพล อภิสุข (ไทย)
จิตติมา ผลเสวก (ไทย)
มงคล เปลี่ยนบางช้าง (ไทย)
พดุงศักดิ์ คชสำโรง (ไทย)
จักรกริช ฉิมนอก กับ ภัทรี ฉิมนอก (ไทย)
สุรพล ปัญญาวิริยะ (ไทย)
นพวรรณ สิริเวชกุล (ไทย)

ศิลปินรุ่นใหม่

สมิตชัย เลิศอนันต์ (ไทย)
บุญส่ง รอดทับ (ไทย)
สิทธิกันต์ โอ เตชะติลก (ไทย)

=====

เชียงใหม่ / ตารางเวลา

23พ.ย. 2554 เสวนา เวลา 18.00 ดาดฟ้า มีเดีย อาร์ต (หอศิลป์ มช)
- Street Action by Richard Martel (Canada) ริชาร์ด มาแตร์ (แคนาดา)
- Pascal Grau (Switzerland) ปาสกาล กรัว(สวีเดน)

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเสวนาและเวิร์คชอป: <http://www.facebook.com/events/230765960324313/>

25 - 27 พ.ย. 2554 Workshop (10.00 - 17.00 มีเดีย อาร์ต, หอศิลป์ มช.)
การพูดคุยจะเป็นสองภาษา ไทย อังกฤษ (มีผู้แปล)

25 -27พ.ย.2554 (แสดง ณ.หอศิลป์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ / เวลา 17.30 น. - 19.00 น.)

2 - 4 ธ.ค. 2554 (แสดง ณ.สวนบวักหาด / เวลา 16.00 น. - 19.00 น)

=====

โคราช / ตารางเวลา

9 -11 ธ.ค. 2554 (จะแจ้งให้ทราบอีกครั้ง)

ข้อมูลเพิ่มเติม 0897558321,0856219047,084173757